

Wonen en zorgen in de tuin

Zorgorganisaties worden steeds meer gedwongen creatief om te gaan met tijd, mensen en middelen. Het is daarom goed ook na te denken over andere vormen van zorgverlening. Peter Veldhuijzen, directeur van PasAan, vertelt over bij het tijdsbeeld passende oplossingen: de flexibele aanbouwunit en de mantelzorgwoning.

Betty Rombout

Mantelzorg bestaat al zo lang als de mensheid. Vroeger was het heel gewoon binnen het eigen gezin te zorgen voor een oude vader, moeder of gehandicapt kind. Maar met de tijd veranderde de mens. Zorginstellingen ontstonden om het werk van de mantelzorger voor een deel over te nemen. Vandaag de dag echter staan we voor grote maatschappelijke veranderingen. Overheid, zorginstellingen, verzekeraars, mantelzorgers en zorgvragers, allen zijn op zoek naar de perfecte oplossing. Een oplossing die steeds meer gezocht wordt in de richting van de eigen sociale woonomgeving van de zorgbehoevende.

Woningaanpassingen

De Meeuw Bouwsystemen, een bedrijf met al meer dan driekwart eeuw ervaring in ontwikkeling en productie van tijdelijke en (semi)permanente huisvesting, dook een aantal jaren geleden in de toenemende problematiek rondom de zorgvraag. Veldhuijzen, destijds business developer bij De Meeuw Bouwsystemen, zocht samen met collega's naar mogelijke oplossingen. Dit resulteerde uiteindelijk in een drietal producten: de mantelzorgwoning,

Flexibele aanbouwunit

de aanbouwunit en de kleinschalige wooneenheid. "Bij de presentatie van de producten aan de directie bleek dat het niet alleen ging om produceren, oftewel staal zagen, houtjes hakken en vervolgens alles in elkaar zetten. Een product in de gezondheidszorg moet van toegevoegde waarde zijn, aansluiten op de wensen en behoeftes van mensen. Al snel praten we dan over woningaanpassingen." De Meeuw Bouwsystemen kwam tot de conclusie deskundige partners nodig te hebben om tot een goed totaalproduct te komen. Immers, naast bouwkundige oplossingen zijn ergotherapeutisch advies en kennis van nieuwe ontwikkelingen in de zorg minstens zo belangrijk. Begin dit jaar werd het bedrijf PasAan opgericht, een samenwerkingsverband tussen De Meeuw Bouwsystemen, DAZ Zorginnovatie en Op Maat woningaanpassingen.

Doelgroep

Volgens Veldhuijzen is de doelgroep van PasAan moeilijk te definiëren. "In feite richten we ons op mensen die niet meer in een 'normaal' huis kunnen wonen. Diverse oorzaken liggen hier aan ten grondslag. Een gehandicapt kind bijvoorbeeld woont een aantal jaren prima in het ouderlijk huis. Op een gegeven moment doet de situatie zich voor dat het voor de ouders onmogelijk is dag in dag uit het kind naar boven te tillen als het wil slapen. Een logisch gevolg zou opname in een zorginstelling zijn. Maar het kan anders. Door het plaatsen van een flexibele aanbouwunit zorg je ervoor dat de ontbrekende functionaliteit, in dit geval een slaapkamer op de begane grond, gerealiseerd wordt. De unit is circa 24 m² en wordt in de tuin vastgezet aan de bestaande woning. Ouders en zorgvrager kunnen ook kiezen voor een mantelzorgwoning in de tuin wanneer vooraf bekend is dat het kind nog lang thuis zal blijven wonen. Het beperkte toezicht door de ouders blijft en het kind heeft privacy in de eigen sociale omgeving."

Een andere doelgroep voor de mantelzorgwoning zijn ouderen die in de tuin van hun kinderen gaan wonen. De mantelzorgwoning bestaat uit een hal, woonkamer, open keuken, slaapkamer, badkamer en toilet. In totaal beslaat de woning circa 54 m². In de zorgwoning zijn voorzieningen aangebracht die het leven van een zorgbehoevende veraangenamen. Gedacht kan worden aan het op afstand sluiten van gordijnen en deuren en aanzetten van huishoudelijke apparaten, tot het aanbrengen van diverse hulpmiddelen, zoals beugels, tilsystemen en in hoogte en breedte verstelbare wastafels. Een server voor allerlei zorggerelateerde ICT-toepassingen hoort bij de standaardinrichting. De mantelzorgwoning wordt in de fabriek gemaakt, in zijn geheel afgeleverd op

de bouwplaats, afgemonteerd en voorzien van gevel en dakbedekking. Alles bij elkaar kost plaatsing ongeveer twee werkdagen. Tot opluchting van de mantelzorger behoren grootschalige verbouwingen zo tot het verleden.

Op maat

De grootste winst van aanbouunits en mantelzorgwoningen is dat ze in een mum van tijd weer verplaatst kunnen worden. Veldhuijzen: "Er zijn ziektes die een progressief verloop hebben, zoals ALS. Daarvan weet je dat een patiënt een aantal stadia doorloopt, waarna het helaas afgelopen is. De woning of unit halen we dan weg en hergebruiken we voor een andere zorgvrager." Naast genoemde voordelen, bieden de units en woningen de mantelzorger de innerlijke rust waar hij of zij naar verlangt. Geen reistijd meer naar en van een instelling, meer privacy en bij afwezigheid de mogelijkheid van contact met de naaste door middel van technologische snuffes. De zorg op maat door PasAan gaat overigens verder dan alleen het neerzetten en inrichten van de woning. Ze geven mensen ook advies over zaken die geregeld moeten worden met de thuiszorg en andere organisaties.

De units en de woningen zijn concepten die echter voorbehouden lijken te zijn aan mantelzorgers en hun hulpbehoevende familie met een grote tuin. "Inderdaad, de oplossing is niet voor iedereen weggelegd. Maar weet wel dat eenderde van de tuinen in Nederland groot genoeg is voor mantelzorgwoningen en een nog groter deel voor de aanbouunits", aldus Veldhuijzen.

Miniverzorgingshuis

PasAan denkt mee in de zorgmarkt. Daar er steeds meer gesproken wordt over kleinschalige zorg, ontstond het idee van de mantelzorgwoning in een cluster. Een miniverzorgingshuis of woongroep waarbinnen de zorgvrager een eigen woning heeft met voorzieningen op maat. Een ideale situatie voor bijvoorbeeld het platteland. De zorgvrager is niet meer aangewezen op zorg in een instelling ver weg in de stad, maar blijft in de vertrouwde sociale omgeving omringd met de professionele zorg die hij of zij nodig heeft. Ook gemeentes zijn gebaat bij deze clusterwoningen in wijken en de eerdergenoemde losse mantelzorgwoningen in de tuin van een familielid. Doordat mensen in de stad of het dorp blijven wonen, wordt uitstroom voorkomen. Bovendien zijn de woningen snel geplaatst of weggehaald, wat aanzienlijk minder regeltijd kost van ambtenaren, en een behoorlijke besparing oplevert op Wmo-verbouwingen.

Veldhuijzen legt uit: "Een unit verdwijnt niet in de vuilcontainer als iemand overlijdt of naar een verzorgingshuis moet, maar verhuist naar een volgende tuin. Dit is een veel goedkopere oplossing dan een traditionele aanbouw in het kader van de Wmo. De

financiering van de mantelzorgwoning is echter een heel ander verhaal. Vele partijen hebben het afgelopen jaar belangstelling getoond, zoals woningcorporaties, zorginstellingen, rijksoverheid, zorgverzekeraars en gemeentes. Maar omdat het een dusdanig nieuw concept is, kijkt elke partij vol belangstelling naar de andere. Wie doet wat? Iedereen is enthousiast, maar geen van allen heeft tot op heden toegezegd de woningen te willen financieren. Al ruim een jaar zijn we met de diverse partijen in gesprek. Momenteel zijn we drukdoende met het opzetten van een aantal pilots, waarin we diverse organisaties en overheden vragen mee te financieren."

Ondanks dat financieel alles nog niet rond is voor wat betreft de mantelzorgwoning, verwacht Veldhuijzen dit jaar zeker al enkele woningen te kunnen plaatsen. "Er is veel belangstelling voor. We hebben een aantal aanvragen voor mantelzorgwoningen die door particulieren zelf betaald zullen worden, bijvoorbeeld uit de verkoop van het huis van de ouders. Andere gegadigden nemen een tweede hypotheek." Voor een mantelzorgwoning moet circa €70.000 (excl. btw) worden neergelegd. Een bedrag dat op het eerste gezicht niet te veel lijkt, wetende dat ook de inrichtingskosten hierin meegenomen zijn.

De aanbouunit en mantelzorgwoning van PasAan behoren tot een generatie nieuwe oplossingen voor de problematiek waar de zorgsector en dus ook de zorginstellingen voor staan. Oplossingen die in de eerste plaats rekening houden met de wensen en behoefte van de zorgvrager en de directe omgeving. En als het aan hen ligt, is zorgen en wonen in de tuin van een familielid zo gek nog niet. ■

Meer informatie: www.pasaan.nl.

Mantelzorgwoning

